

2018-10-07

Samrådsstruktur mellan Region Östergötland och länets kommuner för Östergötlands utveckling

1. Bakgrund

I samband med att Region Östergötland övertog det regionala utvecklingsansvaret 2015 undertecknade landstinget och samtliga kommuner i länet Samverkansavtal om regionalt utvecklingsarbete i Östergötland (LiÖ 2014-396). Avtalet beskriver bland annat ansvarsfördelning mellan parterna och hur samråd ska hanteras på övergripande nivå.

För att hantera gemensamma utvecklingsfrågor och säkerställa informationsspridning och inflytande inrättades 1 januari 2015 ett strategiskt samråd och fyra sk sakområdessamråd. Under mandatperioden har samverkansformerna successivt utvecklats och de olika grupperna har arbetat med att tydliggöra roller och funktioner.

Samrådet för strategiska frågor gav i september 2017 ledningsgruppen för strategiska frågor i uppdrag att under våren 2018 göra en analys av möjligheter och hinder med nuvarande organisering av samverkan i Östergötland.

Slutsatsen är att behovet av politiska samråd inte motiverar den omfattande samrådsstruktur som byggts upp. Samrådsfrågor bör kunna hanteras i en mer begränsad struktur och på det viset ge förutsättningar för samtliga organisationer till ett ökat helhetsperspektiv samt stärkt förmåga till styrning och ledning med ett tvärasektoriellt perspektiv.

Nedan beskrivs förslaget till ny samrådsstruktur mellan Östergötlands kommuner och Region Östergötland som föreslås gälla from 2019-01-01.

2. Begrepp

I den fortsatta framställningen används följande begrepp.

Samverkan – används som ett samlingsbegrepp för olika former av samarbeten som kommunerna och regionen gör för att nå uppsatta mål och utveckla Östergötland.

2018-10-07

Samråd – används för att beskriva den formella struktur som kommunerna och Region Östergötland gemensamt inrättat för att hantera gemensamma strategiska frågor.

3. Förutsättningar

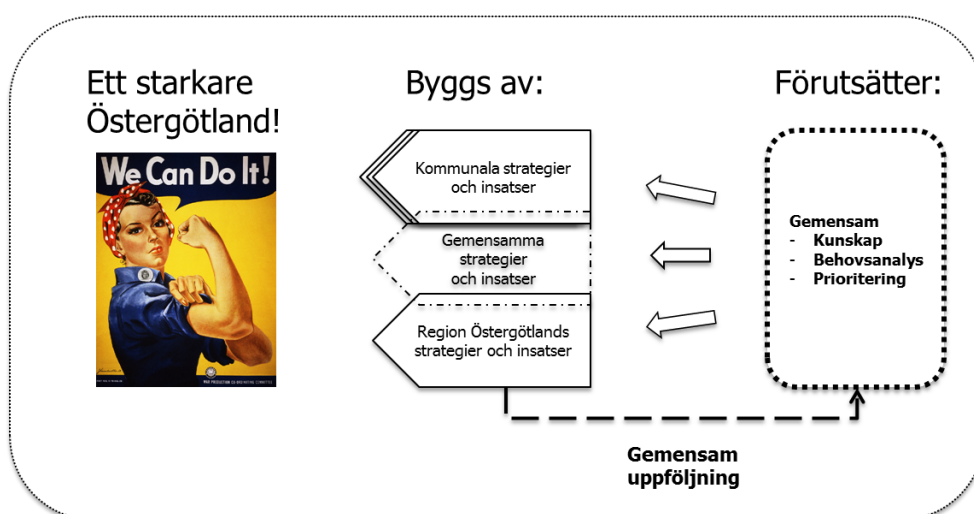
3.1. Syfte och mål med samverkan mellan region och kommuner

Det övergripande syftet med samverkan mellan kommunerna och regionen är att utveckla Östergötland till en ännu bättre plats att leva, verka och bo i.

Östergötlands utveckling är summan av utvecklingen i länets kommuner och därför är också kommunerna centrala i arbetet med att driva utvecklingen av Östergötland. Region Östergötland bidrar i detta arbete genom att på olika sätt skapa förutsättningar för utvecklingen av länet som helhet. Region Östergötland fungerar också som kontaktpunkt mot den nationella nivån i olika utvecklingsfrågor. Inom flera olika områden behöver kommunerna och regionen samarbeta om gemensamma strategier och insatser för att de ska få önskad effekt.

För att kunna bygga ett effektivt system för Östergötlands utveckling och få så mycket kraft som möjligt i arbetet krävs att kommunerna och regionen har effektiva former för samverkan.

Syftet med ett gemensamt system för Östergötlands utveckling beskrivs schematiskt nedan:

2018-10-07

3.2. Uppdrag och funktion

En väl fungerande samverkan fyller flera viktiga funktioner i arbetet med att utveckla Östergötland:

- Gemensam kunskap i form av fakta och omvärldsanalyser inom strategiska utvecklingsområden
- Gemensamma analyser av behovet inom olika utvecklingsområden.
- Kunskap om prioriteringar och utvecklingsinsatser hos övriga aktörer.
- Möjligheten att lämna synpunkter på planer eller insatser som har betydelse för hela länets utveckling
- Samordning av vissa utvecklingsinsatser lokalt, regionalt och nationellt
- Identifiera frågor som kräver samarbete och utveckla gemensamma handlingsplaner/strategier för att nå önskad utveckling.
- Uppföljning av gemensamma insatser.

4. Samrådsstruktur

4.1. Politiska samrådsgrupper

Regionen och kommunerna har gemensamt inrättat två samrådsgrupper:

- Samrådet för strategiska frågor
- Samrådet för vård- och omsorg

4.1.1. Samrådets uppdrag

Samråden är den gemensamma arena där regionen och länets kommuner kan avhandla och bereda olika typer av frågor. Dessa omfattar:

- Regionala frågor
- Frågor som berör både regionen och alla eller några kommuner
- Mellankommunala frågor
- Kommunala frågor

Inom respektive sakområde hanterar samråden gemensamma frågor som omfattar bland annat:

- Principiella frågor
- Gemensamma utvecklingsfrågor
- Inspel till utarbetande eller revidering av regionala och kommunala strategier
- Ärenden som där lag/förordning/instruktion anger att samråd ska ske

I Samrådet för strategiska frågor bereds dessutom frågor som är av strategisk principiell betydelse för Östergötlands utveckling respektive frågor som påverkar relationen mellan regionen och kommunerna.

4.1.2. Representation i samråden

I Samrådet för strategiska frågor representeras respektive kommun av två företrädare. En majoritetsföreträdare och en oppositionsföreträdare.

2018-10-07

I Samrådet för vård och omsorg representeras Region Östergötland och respektive kommun av minst en ordinarie politisk representant med ansvar och mandat inom området.

Region Östergötland representeras av presidiet i Regionstyrelsen samt en majoritetsföreträdare och en oppositionsföreträdare vardera för Trafik- och samhällsplaneringsnämnden och Regionutvecklingsnämnden,.

Respektive samrådsgrupp beslutar därutöver om ytterligare ordinarie representanter från kommunerna samt eventuella ersättare som kan delta när ordinarie ledamot har förhinder.

Ytterligare representanter från respektive organisation kan bjudas in vid behov, tex vid frågor som berör flera områden/nämnder. Andra relevanta aktörer för utvecklingen av Östergötland kan också bjudas in vid behov. Frågan om ytterligare representanter och aktörer hanteras av respektive samrådsgrupp.

4.1.3. Gemensamt presidium i samråden

För att säkerställa att alla relevanta frågor kommer upp i samråden inrättas presidium i de politiska samrådsgrupperna med ansvar för respektive samråds agenda. Presidierna består av minst en representant från Region Östergötland och minst en representant från kommunerna. I övrigt beslutar respektive samrådsgrupp om utformning av presidium samt hur ordförandeskapen ska hanteras.

4.1.4. Mötesfrekvens

Samrådet för strategiska frågor ska ha minst fyra möten per år.

Samrådet för vård och omsorg ska ha minst fyra möten per år.

Därutöver beslutar respektive samrådsgrupp om mötesfrekvensen.

4.1.5. Politiska referensgrupper

Gemensamma politiska referensgrupper kan inrättas vid behov för att stötta utarbetandet av regionala strategier. Inrättandet av sådana referensgrupper bereds i Samrådet för strategiska frågor.

4.1.6. Politiska nätverk

Utöver den formella samrådsstrukturen kan parterna vid behov, liksom tidigare, etablera politiska nätverk inom olika områden. En grundläggande princip för uppkomsten av nätverk ska vara att de bidrar till att skapa gemensam kunskap i form av fakta och omvärldsanalyser inom strategiska utvecklingsområden, t ex samhällsplanering, kultur, utbildning och kompetensförsörjning, folkhälsa och ordförandenätverket (KSO/RSO). Baserat på detta kan gemensamma analyser av

2018-10-07

behovet inom olika utvecklingsområden göras. Nätverken erbjuder möjlighet till kunskap om prioriteringar och utvecklingsinsatser hos övriga aktörer. Nätverken är inte en del av den formella samverkansstrukturen och har ingen formell beredande funktion för sitt sakområde.

4.2. Gemensamma tjänstemannagrupper

Som en del av samrådsstrukturen och för att säkerställa effektiv samverkan har parterna inrättat gemensamma tjänstepersongrupper inom ett antal identifierade verksamhetsområden.

Följande ledningsgrupper finns:

- Ledningsgruppen för strategiska frågor
- Ledningsgruppen för näringslivsutveckling
- Ledningsgruppen för kultur
- Ledningsgruppen för samhällsplanering
- Ledningsgruppen för utbildning och kompetensförsörjning
- Ledningsgruppen för vård och omsorg

4.2.1. Ledningsgruppernas uppdrag

Ledningsgrupperna ansvarar för att inom respektive området:

- driva den gemensamma utvecklingen för Östergötland
- genomföra beslutade strategiska överenskommelser
- identifiera möjligheter till ökad samverkan
- tydliggöra förväntningar och krav på gemensamma tjänstepersonsnätverk
- säkerställa att ärenden hanteras på ett samordnat sätt
- vara sakkunniga till samråden
- genomföra uppdrag från samråden
- vid behov bereda ärenden på uppdrag av strategiska ledningsgruppen
- vid behov initiera frågeställningar till strategiska ledningsgruppen

Den strategiska ledningsgruppen är överordnad övriga ledningsgrupper då den ansvarar för beredningen av ärenden av principiell karaktär och ärenden som rör ansvarsfördelning mellan kommuner och Region Östergötland (se vidare under punkt 6.2 nedan).

Vidare kan den strategiska ledningsgruppen ge uppdrag till övriga ledningsgrupper.

Ledningsgruppen för vård och omsorg har en särställning genom att det enbart är principiella frågor som avser ansvarsfördelning mellan huvudmännen som behöver beredas av den strategiska ledningsgruppen.

2018-10-07

4.2.2. Representation i ledningsgrupperna

Kommunerna representeras i ledningsgruppen för strategiska frågor av kommundirektör och i övriga ledningsgrupper av ansvarig tjänsteperson för det området avser.

Region Östergötland representeras i ledningsgruppen för strategiska frågor av Regiondirektör och Regionutvecklingsdirektör och i övriga ledningsgrupper av ansvarig tjänsteperson för det politikområde ledningsgruppen avser.

För att förbättra möjligheterna till kontinuitet i ledningsgrupperna finns möjligheten att utse ersättare som deltar om ordinarie tjänsteperson inte kan medverka.

Vidare kan ytterligare kommunala representanter och andra aktörer bjudas in vid behov. Frågan om ersättare, ytterligare kommunala representanter och andra aktörer hanteras av respektive ledningsgrupp.

4.2.3. Gemensamma presidier i ledningsgrupperna

För att säkerställa en bredare agenda inrättas presidier även i ledningsgrupperna. Presidierna består av regionens representant samt minst en representant för kommunerna. I övrigt beslutar respektive ledningsgrupp om utformning av presidium samt hur ordförandeskapen ska hanteras.

4.2.4. Övriga tjänstepersonsnätverk och arbetsgrupper

Utöver den formella samrådsstrukturen kan parterna vid behov, liksom tidigare, etablera nätverk eller arbetsgrupper med tjänstepersoner inom olika områden.

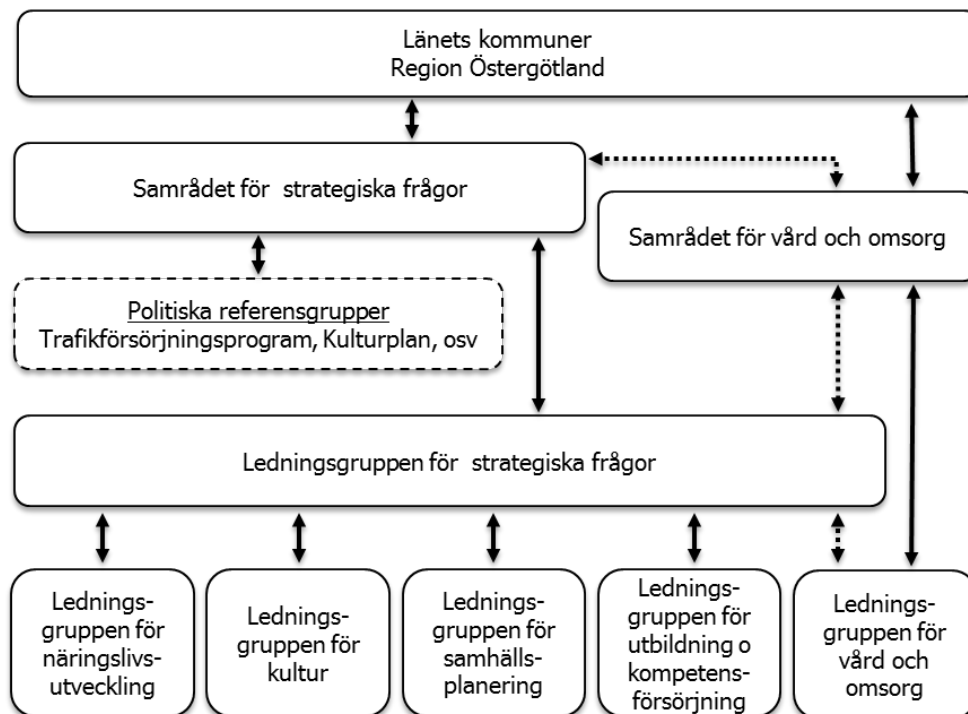
4.2.5. Tjänstepersonsmedverkan vid de politiska samråden

Respektive samrådsgrupp beslutar om hur tjänstemannamedverkan från respektive ledningsgrupp ska se ut.

5. Sammanfattning

Nedanstående bild sammanfattar förslaget till ny samrådsstruktur och omfattar såväl politisk samrådsstruktur som ledningsgrupper med tjänstepersoner.

2018-10-07

6. Arbetsformer

Genom att skapa gemensamma arbetsformer i de olika samrådsgrupperna ökar förutsättningarna för att aktivt deltagande från alla parter.

6.1. Samrådets arbetsplaner

Respektive samrådsgrupp ansvarar för att inför varje nytt verksamhetsår utarbeta en gemensam arbetsplan där de gemensamma utvecklingsfrågor som man ska arbeta med beskrivs. Utgångspunkten för dessa planer är den regionala utvecklingsstrategin för Östergötland och andra regionala/kommunala strategier.

Planen ska omfatta två år och uppdateras årligen.

6.2. Ärendehantering

Samråden har ingen självständig beslutanderätt. Det gör att det är viktigt att berednings- och beslutsgången är tydlig för alla parter och att det finns förutsättningar för en relevant beredning i respektive organisation inför beslut.

Länets kommuner och Region Östergötland har enats om följande principer:

- Samrådet för strategiska frågor ska hantera principiella frågor som rör ansvarsfördelning mellan parterna. Detta gäller även inom vård- och omsorgsområdet.

2018-10-07

- Regionala strategier som omfattar Östergötland som geografi och förutsätter samverkan mellan i första hand Region Östergötland och länets kommuner ska initieras från det strategiska samrådet. (Se bilaga 1 nedan, Förteckning över regionala strategiska dokument.)
- I de fall någon av parterna har behov av att formellt inhämta synpunkter ska detta ske genom remissförfarande. Detta gäller även om ärendet i beredningsprocessen har behandlats i samrådsstrukturen.
- Ärenden som rör ansvarsfördelning mellan kommuner och region ska beredas av ledningsgruppen för strategiska frågor. Vid behov kan även frågor som rör finansiering av gemensamma insatser beredas på samma sätt.
- Ärenden som kräver beslut i kommunstyrelse/regionstyrelse ska beredas av ledningsgruppen för strategiska frågor.

Bilaga 1

Förteckning över regionala strategier som bör initieras och hanteras i samrådsstrukturen:

Övergripande:

- Utvecklingsstrategi för Östergötland
- Regional Digital Agenda/Regional digitaliseringsstrategi

Samhällsplanering

- Länsplan för regional transportinfrastruktur (LTP) för Östergötland
- Regionalt Trafikförsörjningsprogram (RTP)
- Strukturbild Östergötland

Kultur

- Östergötlands kulturplan